

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VGT)/İsviçre (n° 2) – 32772/02

Karar 30.6.2009 [BD]

Madde 10

Madde 10-1

İfade özgürlüğü

AİHM'nin ifade özgürlüğü ihlali tespitine rağmen bir reklâm spotunun televizyonda yayınlanması yasağının kaldırılmaması: *İhlal*

Olaylar: Başvurucu bir hayvanları koruma derneğidir. AİHM daha önceki bir başvuruya (n° 24699/94) ilgili olarak 28 Haziran 2001 tarihinde verdiği bir kararında İsviçre makamlarının kafes hayvancılığı yöntemlerini eleştiren bir reklâmın televizyonda yayınlanmasına izin vermemelerinden dolayı 10. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır. Başvurucu dernek, bu karara dayanarak, Federal Mahkeme'ye söz konusu reklâmın yayınlanmasını yasaklayan mahkeme kararıyla ilgili yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuştur. Federal Mahkeme, 2002 tarihinde, başvurucunun “kararın değiştirilmesi ve iade talebinin” neden ibaret olduğunu yeteri kadar açıklamadığını veya söz konusu reklâmı, sekiz sene sonra, halen televizyonda yayınlama konusunda bir çıkarının olduğunu yeteri kadar kanıtlamadığını belirterek başvurucunun talebini reddetmiştir. Dolayısıyla başvuru dernek, bu karardan şikâyet etmek için, AİHM'ye işbu başvuruyu yapmıştır. AİHM'nin kararlarının uygulanmasını denetlemekle görevli Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi bu yeni olaylardan haberdar edilmemişti. Federal Mahkeme'nin 2002 tarihinde verdiği karardan haberdar olmayan Komite, 2003 tarihinde, başvurucunun Federal Mahkeme'nin reklâmın yasaklanması yönündeki ilk kararının değiştirilmesini isteme hakkının bulunduğu altını çizdikten sonra, birinci başvurunun incelenmesine böylece son vermişti.

Bu arada, başvuru dernek İsviçre makamlarından aynı reklâmı yeni yorumlarla yayınlamak için yeniden izin istemişti. Bu talebi reddedilmiş ve başvurucunun bu karara karşı yaptığı bir itiraz da Federal Haberleşme Bürosu tarafından 2003 tarihinde reddedilmişti.

4 Ekim 2007 tarihinde verdiği kararında, Daire, ikiye karşı beş oyla, 10. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (Bilgi notu n° 101).

Hukuk: a) *Kabul edilebilirlik:* i) İç hukuk yollarının tüketilmesi – Federal Mahkeme, başvuru dernek tarafından yapılan yargılamanın yenilenmesi talebini reddeden 2002 tarihli kararında, kısa da olsa davanın esasını incelediğine göre, iç hukuk yolları tüketilmiştir.

Sonuç: İlk itirazın reddi (İkiye karşı on beş oyla).

ii) Konu bakımından (*rationae materiae*) yetki – Bakanlar Komitesi’nin AİHM kararlarının uygulanması konusundaki denetleme görevi, bir savunmacı devletin AİHM’nin tespit ettiği ihlali düzeltmek için aldığı tedbirlerin, daha önce bir karara konu olmamış yeni bir sorun doğuramayacakları anlamına gelmemektedir. Federal Mahkeme, başvurucunun yargılamanın yenilenmesi talebini reddetmek için, aradan geçen süreden dolayı başvuru deneğin spotun yayınlanması konusunda hiçbir çıkarının kalmadığı gibi, yeni bir gerekçeye dayanmıştır. Karşılaştırma amaçlı olarak, spotun yayınlanması izninin ilk reddinin siyasi propaganda yasağına dayandığını hatırlatmak gerekir. Ayrıca, Bakanlar Komitesi AİHM kararının uygulanması konusundaki denetimine Federal Mahkeme’nin kararını, karardan haberdar edilmediğinden dolayı, dikkate almadan son vermiştir. Dolayısıyla yargılamanın yenilenmesi talebi 10. maddenin yeni bir ihlaline yol açabilecek yeni bir unsur oluşturmaktadır. Eğer AİHM bu şikâyeteye bakamaz olsaydı, bu müdahale AİHS’nin her türlü denetiminin dışında kalacaktı.

Sonuç: İlk itirazın reddi (Altyı karşı on bir oyla).

b) *Esas:* Bir davanın ulusal düzeyde yeniden açılması tek başına bir amaç değil, AİHM kararlarının tam olarak ve düzgün bir şekilde uygulanmalarını sağlamak için yürürlüğe konulabilecek sadece bir araçtır. Ancak bu araç savunmacı devlet makamlarının AİHM’nin icra edilecek kararının, aynı zamanda, ruhuna ve sonuçlarına, AİHS’nin usul güvencelerine saygı içinde, uymalarını sağlamalıdır. AİHM, kararlarının uygulanmasının AİHS sistemi ile genel ve bireysel çıkarlar arasında adil bir denge kurulması sistemindeki önemi ışığında, 10. madde ihlali tespit eden bir karardan sonra, savunmacı devletin tartışma konusu spotun yayınlanmasına izin vermek için gerekli tedbirleri alması konusunda pozitif bir yükümlülüğünün bulunup bulunmadığını incelemelidir. Tüketicilerin sağlığı ve çevre ve hayvanların korunmasıyla ilgili olduğuna göre, söz konusu spotta bir kamu yararı vardı. Bir reklâmın toplum için yararı her zaman geçen zamanla azalmaz. Büyük Daire Federal Mahkeme kararının aşırı bir derecede formalist olduğu ve tartışma konusu spotun yayınlanmasında hala bir yararın bulunup bulunmadığına karar verebilecek tek kişinin başvuru dernek olduğuna ilişkin Daire’nin görüşüne katılmaktadır. Ayrıca Federal Mahkeme’nin kendisi de kafes hayvancılığıyla ilgili kamusal tartışmanın ne ölçüde değiştiğine veya spotun yayınlanmasının öngörüldüğü ilk tarih olan 2004 yılından beri bu konunun ne ölçüde güncelliğini kaybettiğine ilişkin bir açıklama yapmamıştır. 2001 tarihli AİHM kararından sonra şartların AİHM’nin ihlal tespitini dayandırdığı gerekçelerin geçerliliğini tartışmalı hale getirecek kadar değiştiği de gösterilmemiştir. Son olarak, AİHM başvuru derneğin tartışma konusu spotu yayınlamak için, özellikle bölgesel ve özel kanallara başvurma gibi, başka çözüm yollarına sahip olduğuna ilişkin argümanı da reddeder, çünkü bu argüman sadece ulusal makamlara düşen AİHM’nin kararını uygun bir şekilde icra etme sorumluluğunu üçüncü kişilere, hatta başvuru derneğin kendisine, yüklemeyi amaçlamaktadır. Savunmacı devletlere yargı sistemlerini AİHS’nin icaplarını yerine getirmelerini sağlayacak şekilde organize etmeyi dayatan ilke aynı zamanda AİHM’nin kararlarının uygulanması için de geçerlidir. Dolayısıyla, Hükümet’in yaptığı gibi, her halükarda Federal Mahkeme’nin tartışma konusu spotun yayınlanması emri veremeyeceğini ve başvurucunun hukuk davası açması gerektiğini söylemek yerinde değildir. Kısacası, İsviçre makamları AİHS’nin 10. maddesinden kaynaklanan pozitif yükümlülüklerini yerine getirmemişlerdir.

Sonuç: İhlal (Altyı karşı on bir oyla).

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.